

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 4893
Ημερομ. Κατάθεσης: 24/5/2024

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 24 Μαΐου 2024

ΠΡΟΣ: Τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Τον Υπουργό Δικαιοσύνης

ΘΕΜΑ: «Αστοχίες στις διαδικασίες του πολεοδομικού σχεδιασμού της πυρόπληκτης περιοχής των Δημοτικών Ενοτήτων Νέας Μάκρης και Ραφήνας των Δήμων Μαραθώνα και Ραφήνας – Πικερμίου»

Αξιότιμοι κ.κ. Υπουργοί

Η καταστροφική πυρκαγιά στο Μάτι στις 23 Ιουλίου του 2018 κόστισε τη ζωή σε 104 συνανθρώπους μας και προκάλεσε ανυπολόγιστες ζημιές στις περιουσίες των κατοίκων της περιοχής, καθώς κι ένα ψυχικό τραύμα που δύσκολα επουλώνεται.

Η έκταση της καταστροφής ήταν αποτέλεσμα ως επί το πλείστο των εγκληματικών λαθών και παραλείψεων εκείνων που πήραν τις αποφάσεις σε επιχειρησιακό επίπεδο, η τελική ποινική αξιολόγηση των οποίων είναι ακόμη ανοιχτή στην ελληνική δικαιοσύνη.

Από τις πρώτες μέρες της διακυβέρνησης της ΝΔ εκκίνησε η διαδικασία κατάρτισης Ειδικού Χωρικού Σχεδίου (άρθρο 8 του ν.4447/2016) για τις περιοχές της Ανατολικής Αττικής που επλήγησαν από τις πυρκαγιές της 23ης

Ιουλίου 2018 με τη συνεργασία του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, και με συνοπτικές διαδικασίες ανάθεσης μελετών και υπηρεσιών, όπως προκύπτει από το άρθρο τρίτο της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου της 24^{ης} Ιουλίου του 2019 (ΦΕΚ Α' 127), η οποία κυρώθηκε με το ν. 4626/2019.

Εν συνεχεία, το καλοκαίρι του 2020 αναρτήθηκε σε δημόσια διαβούλευση η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, όπου οι πολίτες της περιοχής κλήθηκαν για δεύτερη φορά να υπερασπιστούν τις ιδιοκτησίες τους από συνθήκες που ανατρέπουν την ομαλή λειτουργία της περιοχής. Έκπληκτοι οι πυρόπληκτοι, διαπιστώσαν ότι το νομίμως υφιστάμενο δομημένο περιβάλλον δεν λαμβάνεται υπόψη στον σχεδιασμό και θίγονται νομίμως κτηθέντα εμπράγματα δικαιώματα των κατοίκων και επιχειρηματιών.

Παρά τις έντονες αντιρρήσεις των πολιτών της περιοχής, το Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ Δ' 398) δημοσιεύτηκε στις 10 Ιουνίου 2022 βάσει του οποίου εγκρίθηκε το Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο στην πυρόπληκτη περιοχή των Δημοτικών Ενοτήτων Νέας Μάκρης και Ραφήνας των Δήμων Μαραθώνα και Ραφήνας – Πικερμίου και επικυρώθηκαν οι καθορισμένες οριογραμμές των ρεμάτων. Κατά του εν λόγω ΠΔ υποβλήθηκαν στο ΣτΕ 15 αιτήσεις ακυρώσεως από θιγόμενους πολίτες.

Ένα χρόνο πριν την έγκριση του Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου, με την υπογραφή της αρ. πρωτ. 18901/29-7-2021 σύμβασης, ανατέθηκε από το ΤΕΕ σε ομάδα μελετητών η εκπόνηση του Ρυμοτομικού Σχεδίου Εφαρμογής (άρθρο 10 του ν.4447/2016), θεωρώντας το ΕΠΣ ως ήδη εγκεκριμένο, παραγνωρίζοντας ότι το σχέδιο του προεδρικού διατάγματος ήταν ακόμα υπό επεξεργασία στο ΣτΕ..

Η ανάρτηση του Ρυθμιστικού Σχεδίου Εφαρμογής της πυρόπληκτης περιοχής των Δημοτικών ενοτήτων Νέας Μάκρης και Ραφήνας των Δήμων Μαραθώνα και Ραφήνας – Πικερμίου, έγινε σε δύο φάσεις:

- Αρχικά τον Αύγουστο του 2022 αναρτήθηκαν σε δημόσια διαβούλευση για ενημέρωση και υποβολή τυχόν ενστάσεων, μόνο η πολεοδομική μελέτη του ΡΣΕ και ειδικότερα μόνο τα σχέδια αυτής, τα οποία συνιστούν το αποτέλεσμα της μελέτης, χωρίς να αναρτηθούν τα τεύχη που

περιλαμβάνουν τις παραδοχές που ελήφθησαν υπόψη κατά τον σχεδιασμό, καθώς και το σκεπτικό των προτάσεων της μελέτης, ώστε να έχουν τη δυνατότητα οι ενδιαφερόμενοι να αξιολογήσουν τα δεδομένα για να υπερασπίσουν τα συμφέροντά τους. Παρόλο που ζητήθηκαν τα τεύχη των μελετών αυτά δεν χορηγήθηκαν στους ενδιαφερόμενους πολίτες και με το άρθρο 102 του ν.5007/2022 (Α'/23-12-2022), ως επείγουσα ρύθμιση, τακτοποιήθηκε νομοθετικά η μη απαίτηση ανάρτησης των κειμένων κλπ στοιχείων που συνδέονται με τα σχέδια της μελέτης. Περισσότεροι από 800 ενδιαφερόμενοι πολίτες υπέβαλαν ενστάσεις κατά των προβλέψεων της πολεοδομικής μελέτης οι οποίες εκδικάστηκαν από το αρμόδιο Κεντρικό Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕΣΥΠΟΘΑ) του ΥΠΕΝ τον Νοέμβριο του 2022.

- Τον Μάρτιο 2023, ακολούθησε η ανάρτηση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των έργων που συνοδεύουν το Ρυμοτομικό Σχέδιο Εφαρμογής (διευθέτηση ρεμάτων, αποκατάσταση διάβρωσης ακτών και παραλιακός πεζόδρομος), για την οποία εκκρεμεί ακόμη μέχρι σήμερα η έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, καθώς με το άρθρο 41 του ν.4964/2022, (Α'/150/30-07-2022), προβλέφθηκε ότι η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων, μπορεί να γίνεται ταυτόχρονα με την έγκριση του Ρυμοτομικού Σχεδίου Εφαρμογής, την έγκριση των έργων διευθέτησης των ρεμάτων και των προστατευτικών έργων αποκατάστασης των ακτών λόγω διάβρωσης. Όμως, ενώ είναι αμφίβολη η έγκριση των παραπάνω έργων και των περιβαλλοντικών τους όρων, που είναι απόλυτα συνδεδεμένα με το ΡΣΕ, οι διαδικασίες έγκρισης του ΡΣΕ προχωρούν.

Σημειώνεται δε, ότι ως προς την αντιμετώπιση των φαινομένων διάβρωσης του πρανούς της ακτογραμμής, η προωθούμενη μελέτη είναι εντελώς διαφορετική από αυτήν που είχε ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που συνοδεύει το ΠΔ του Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου..

Στη συνέχεια τον Απρίλιο του 2023 αναρτήθηκε σε δημόσια διαβούλευση, με προθεσμία που παρατάθηκε 16 φορές, το σύνολο του ΡΣΕ, στο οποίο διαπιστώνονται τα κάτωθι σοβαρά προβλήματα:

- Η πολεοδομική μελέτη απαγορεύει χρήσεις γης που παρεκκλίνουν της αμιγούς κατοικίας με αποτέλεσμα να απαξιώνονται οι νομίμως λειτουργούσες επιχειρήσεις της περιοχής, ξενοδοχεία, κινηματογράφοι, εστιατόρια και άλλα ακίνητα επιχειρήσεων που είτε διέκοψαν τη λειτουργία τους λόγω της φωτιάς, είτε την είχαν διακόψει νωρίτερα λόγω της οικονομικής κρίσης, οι οποίες μετά την έγκριση του σχεδίου δεν θα μπορέσουν να επαναλειτουργήσουν, ενώ οι ήδη λειτουργούσες θα βρεθούν σε αδιέξοδο όταν προκύψει ανάγκη μεταβίβασης της επιχείρησης.
- Στο παράκτιο μέτωπο, όπου τα κτίρια διαθέτουν οικοδομικές άδειες, οι προβλέψεις του πολεοδομικού σχεδίου (θεσμικές γραμμές οικοδομικές γραμμές /όρια υποχρεωτικών ακαλύπτων) δεσμεύουν υπέρμετρα τα νόμιμα κτίρια (πολυκατοικίες, ξενοδοχεία και μικρότερα κτίρια κατοικιών), μη επιτρέποντας την επισκευή τους, ενώ απαγορεύεται ακόμα και η τοποθέτηση περιφράξεων στο όριο των ιδιοκτησιών.
- Για τα ρέματα της περιοχής, προτείνεται η διευθέτηση της ροής τους με τελείως ανορθολογικό τρόπο, με αποτέλεσμα, να καθίστανται ρυμοτομούμενα κτίρια που βρίσκονταν εκτός των οριογραμμών των ρεμάτων προ των έργων διευθέτησης. Εκτρέπεται η κοίτη των ρεμάτων, για να παρακολουθήσει τους ήδη διαμορφωμένους δρόμους με δύο διαδοχικές στροφές 90 μοιρών και εναλλαγή ανοιχτών και κλειστών αγωγών (πχ ρέμα Παπά), με συνέπεια να καταργούνται δρόμοι που οδηγούν στη θάλασσα.
- Δεν αντιμετωπίζεται από τη μελέτη το ζήτημα απορροής των ομβρίων της περιοχής, που έχουν αυξηθεί μετά την καταστροφική πυρκαγιά, διατρέχουν άτακτα τον οικισμό και καταλήγουν στο απόκρημνο πρανές το οποίο διαβρώνεται περαιτέρω και καταρρέει.
- Για την εξεύρεση χώρων πρασίνου, αντί να αξιοποιηθούν τα αδόμητα οικοπέδα για να δημιουργηθούν λειτουργικοί κοινόχρηστοι χώροι

πρασίνου, καταστρέφεται το πράσινο των κήπων και δημιουργούνται κατακερματισμένες νησίδες οι οποίες δεν προσδίδουν κανένα όφελος στο μικροκλίμα της περιοχής. Προβλέπονται γραμμικές ζώνες φύτευσης χιλιομέτρων στα πεζοδρόμια, οι οποίες θα είναι αδύνατον να συντηρηθούν από τις υπηρεσίες του Δήμου, ενώ ταυτόχρονα περιορίζουν το πλάτος των υφισταμένων οδών, αντί να το διευρύνουν. Δεν σχεδιάζεται καμία πλατεία.

- Τα νέα οικόπεδα που δημιουργούνται στο πλαίσιο της πολεοδομικής τακτοποίησης των οικοπέδων, χωροθετούνται εμβόλιμα εντός άλλων δομημένων ακινήτων, δημιουργώντας οικόπεδα με πολύγωνα σχήματα τα οποία θα είναι μη εκμεταλλεύσιμα.

Όλα αυτά προωθούνται, με πρωθύτερες αναθέσεις μελετών, μεθοδεύσεις και αδιαφανείς διαδικασίες, περιορισμούς στη χορήγηση των στοιχείων της μελέτης, ελλείψεις τμηματικών εγκρίσεων ενδιάμεσων σταδίων, που καλύπτονται από τροπολογίες που προσαρμόζουν τη νομοθεσία στις κατά περίπτωση απαιτήσεις της μελέτης, αποδεικνύοντας ότι οι αποφάσεις είναι ειλημμένες και η όλη ακολουθούμενη διαδικασία διαβουλεύσεων των σταδίων της μελέτης είναι προσχηματική.

Στην προσπάθεια αυτή του ΥΠΕΝ έχει επιστρατευτεί και το ΤΕΕ, το οποίο ως φορέας υλοποίησης του έργου (μέσω ΠΝΠ τον Ιούλιο του 2019), παίρνει δημοσίως θέση και υπερασπίζεται τις προβλέψεις του σχεδίου, με δηλώσεις του Προέδρου του κ. Στασινού, καθώς και του Νομικού Συμβούλου κ. Καρατσώλη. Ο τελευταίος, με την ιδιότητα του Νομικού Συμβούλου του ΤΕΕ, υπέβαλε παρέμβαση στο ΣΤΕ στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέτασης των αιτήσεων ακύρωσης του Προεδρικού Διατάγματος, υπερασπίζοντας τις θέσεις του ΥΠΕΝ, ενώ ταυτόχρονα τελεί νομικός σύμβουλος του ΥΠΕΝ, μέλος της ομάδας μελέτης του πολεοδομικού σχεδίου και στις 2 φάσεις του σχεδιασμού και μέλος της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής του ΥΠΕΝ.

Στην εν λόγω Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή Κωδικοποίησης της Πολεοδομικής και Χωροταξικής νομοθεσίας, η σύνθεση της οποίας ορίστηκε με Απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος (ΦΕΚ Β' 2956/20-7-2020) και είναι

ενεργή μέχρι σήμερα, μετέχουν επίσης, οι κύριοι Ντουχάνης και Πυργάκης, οι οποίοι μετέχουν ταυτόχρονα και στο 7μελές Ε' τμήμα του ΣτΕ που εκδικάζει τις αιτήσεις ακυρώσεως, φορέων και πολιτών κατά του Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου για το Μάτι (συνεδρίαση του Ε' τμ. 6-3-2024). Ο μεν πρώτος κ. Ντουχάνης μετέχει ως πρόεδρος του ΣτΕ για την συγκεκριμένη υπόθεση, ο δε δεύτερος κ. Πυργάκης ως πάρεδρος. Δηλαδή, ο πρόεδρος του δικαστηρίου που εξετάζει τις αιτήσεις ακυρώσεως των θιγόμενων πολιτών και τη συνταγματικότητα των διατάξεων του ΠΔ κατά των οποίων προσφεύγουν, είναι το ίδιο πρόσωπο που μετέχει στη σύνταξη των διατάξεων αυτών.

Με αλληπάλληλες τροποποιήσεις των άρθρων 8 και 10 του ν.4447/2016 που αφορούν στις διατάξεις των ΕΠΣ και ΡΣΕ, από το 2019 μέχρι σήμερα,

- καταργήθηκε η προϋπόθεση έγκρισης των γεωλογικών μελετών από τις αρμόδιες Υπηρεσίες, και θεσμοθετήθηκε ο έλεγχος μόνον της πληρότητάς τους, (άρθρο 172 παρ. 1 ν.4951/2022, ΦΕΚ Α' 129)
- περιορίστηκε η πρόσβαση στα στοιχεία της μελέτης, κατά τη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης του ΡΣΕ, (άρθρο 102 του ν.5007/2022 (Α' 241/23-12-2022))
- θεσμοθετήθηκε η δυνατότητα το ΕΠΣ να θέτει όρους και περιορισμούς δόμησης κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ΝΟΚ (άρθρο 119 παρ. 7 ν.4819/2021, ΦΕΚ Α 129/23.7.2021)
- ενώ τα πολεοδομικά εργαλεία του ν.4447/16, ΕΠΣ και ΡΣΕ θεσμοθετήθηκαν για να αποσυμφορήσουν την κεντρική εξουσία και να παραχωρήσουν τις σχετικές αρμοδιότητες στην τοπική αυτοδιοίκηση, με τροποποιήσεις των άρθρων 8 και 10, όλες οι εγκρίσεις των μελετών γίνονται από τον αρμόδιο Υπουργό Περιβάλλοντος και τη σύμφωνη γνώμη των οργάνων του ΥΠΕΝ,
- με διάταξη νόμου ορίστηκε ότι η έγκριση της ΜΠΕ των έργων του ΡΣΕ, μπορεί να εγκρίνεται ταυτόχρονα με το ΡΣΕ (άρθρο 41 ν.4964/2022, (Α' /150/30-07-2022))

Αποτέλεσμα αυτών είναι οι πυρόπληκτοι να θίγονται ανεπανόρθωτα με τις προβλέψεις του πολεοδομικού σχεδιασμού και να ξοδεύουν χρόνο και χρήματα

για αμοιβές δικηγόρων πολεοδόμων κλπ για να υπερασπιστούν τις περιουσίες τους υποβάλλοντας ενστάσεις ή αιτήσεις ακυρώσεως στο ΣΤΕ, όπου κάποιοι εκ των δικαστών, έπρεπε να έχουν εξαιρεθεί από την εκδίκαση της υπόθεσης.

Θα πρέπει να διασφαλιστεί στους πολίτες η αμερόληπτη δικαστική προστασία τους, ώστε να μην οδηγηθούν στα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια αποδεικνύοντας ότι το κράτος μας δεν τηρεί τις αρχές ενός Κράτους Δικαίου.

Κατόπιν τούτων,

Ερωτάστε κύριοι Υπουργοί,

1. Είναι σε γνώση σας, ότι μέλη του δικαστηρίου του ΣΤΕ για την εκδίκαση των αιτήσεων ακύρωσης του Προεδρικού Διατάγματος της πυρόπληκτης περιοχής Μάτι, εμπλέκονται στη σύνταξη της πολεοδομικής και χωροταξικής νομοθεσίας; Ποιες ενέργειες θα αναληφθούν εκ μέρους του Υπουργείου ώστε να απαλειφθεί τυχόν σύγκρουση συμφερόντων;
2. Προτίθεται ο υπουργός ΠΕΝ, να επανεξετάσει τις προβλέψεις του σχεδίου, λαμβάνοντας υπόψη τη διαμορφωμένη κατάσταση του οικισμού και τις βασικές αρχές που διέπουν τον πολεοδομικό σχεδιασμό, οι οποίες έχουν καταστρατηγηθεί στην εν θέματι μελέτη πολεοδομικής ανασυγκρότησης της πυρόπληκτης περιοχής των Δημοτικών Ενοτήτων Νέας Μάκρης και Ραφήνας των Δήμων Μαραθώνα και Ραφήνας – Πικερμίου;

Ο ερωτών βουλευτής

Μανώλης Χριστοδουλάκης